

REVISJONSBERETNINGEN

- Praksis og nye standarder

Knut Erik Lie, seniorrådgiver NKRF

NKRFs fagkonferanse 2010

PRAKSISUNDERSØKELSE

- Undersøkelse gjennomført mai 2010
 - Kommuner og fylkeskommuner
 - Revisjonsberetninger for 2009
- Formål
 - Kaste lys over de viktigste/vanligste årsakene til avvik fra normalberetning
 - Derigjennom kunne si noe om kvaliteten på regnskapene i kommunene
- Besvart av revisjonsenhetene
 - 25 revisjonsenheter
 - Herav 6 kommune-/fylkesrevisjoner

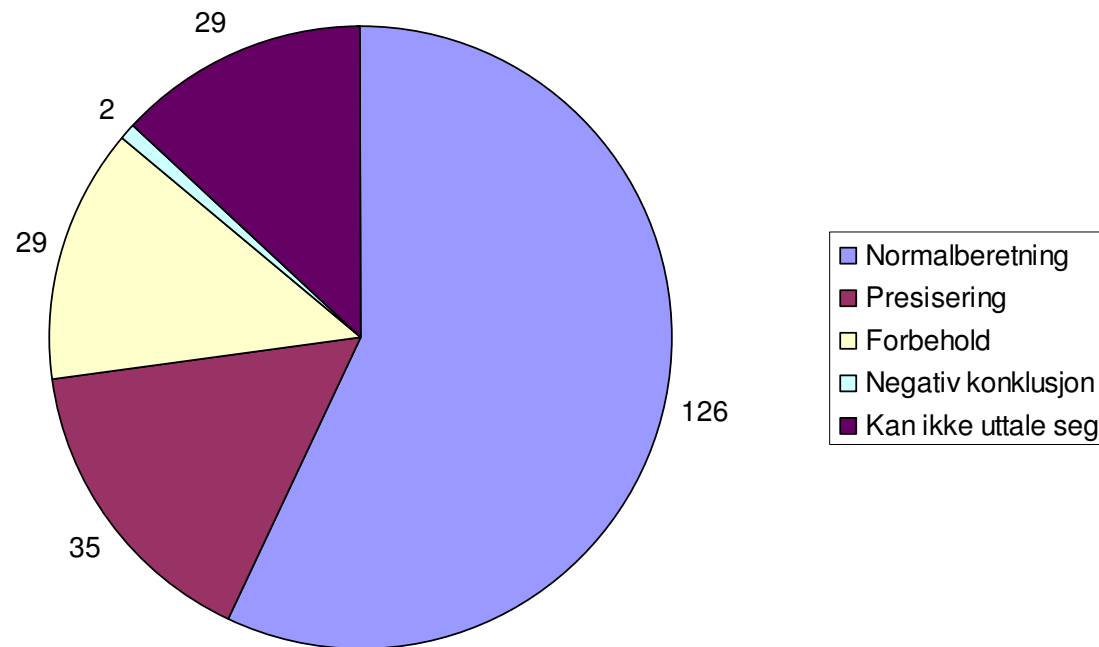
12.427.200,00
43.760,00
7.430.000,00
3.231.421,50
62.110.977,20
430.500,00
550.429,00
112.020,00
79.439.777,31
1.001.540,00
65.000,00
3.500,00
290.456,80
499.000,00
34.020,00
70.000,00
31.028,00
83.423.000,00
53.000,00
9.700,00

www.nkrf.no

Praksisundersøkelse – noe hovedtall

- Undersøkelsen dekker 221 avlagte revisjonsberetninger
 - 35 beretninger ikke avlagt per 15. april

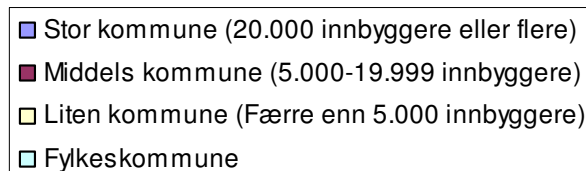
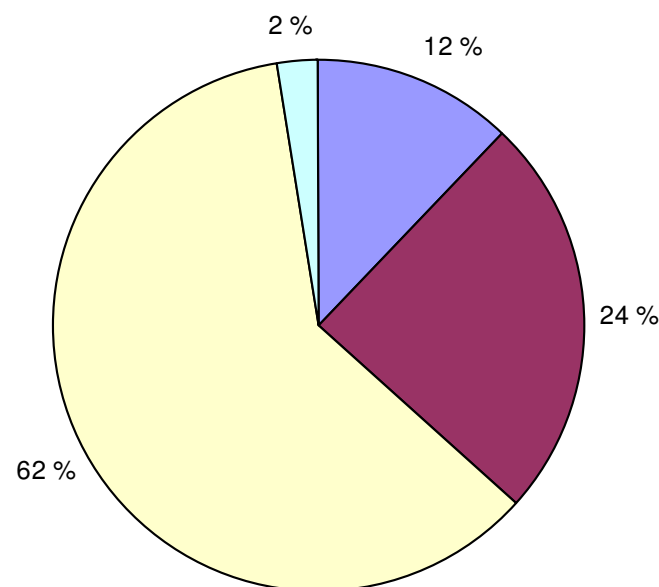
Revisjonsberetning med forbehold

- Årsaker til forbehold i revisjonsberetningen (ikke uttømmende)
 - Vesentlige budsjettavvik
 - Feil med budsjettallene
 - Bruk av lån
 - Manglende strykninger
 - Avvikling av likviditetsreserven
 - Avsetninger til og bruk av fond
 - Lånefond
 - Manglende opplysninger om etikk og likestilling i årsberetningen
 - Verdsettelse/eksistens av eiendeler

Revisjonsberetning hvor revisor ikke kan uttale seg om årsregnskapet

- Årsaker til at revisor ikke kan uttale seg om årsregnskapet
 - Regnskapet ikke avlagt innen 15. april, og/eller
 - Ikke vært mulig å avslutte revisjonen innen 15. april

Fordeling "15. april-beretning"

NY REVISJONSBERETNING FRA 2010

- Nye revisjonsstandarder
 - ISA 700 – Konklusjon og rapportering om regnskaper
 - ISA 705 – Modifikasjoner i konklusjonen i den uavhengige revisors beretning
 - ISA 706 – Presiseringsavsnitt og avsnitt om "andre forhold" i den uavhengige revisors beretning
- Ny revisjonsberetning – to deler
 - 1) Uttalelse til regnskapet
 - 2) Uttalelse om øvrige forhold
 - Budsjett og budsjettavvik
 - Årsberetningen
 - Registrering og dokumentasjon

ISA 700

- Omhandler kun normalberetningen
 - Avvik reguleres i ISA 705 og 706
- Revisjonsberetning til et fullstendig regnskap med generelt formål
 - Oppfylle behovet for finansiell informasjon som er felles for en bred brukerkrets
 - Regnskap med spesielt formål dekkes av ISA 800
- Omfatter også det å trekke en konklusjon om årsregnskapet
 - Revisor skal danne seg en mening om hvorvidt regnskapet i det alt vesentlige er utarbeidet i samsvar med det gjeldende rammeverket for finansiell rapportering

Nytt i revisjonsberetningen fra 2010

- Ny inndeling og struktur
- Hvert hovedavsnitt får en beskrivende overskrift
- Beretningen deles i to deler
 - 1) Uttalelse til regnskapet
 - 2) Uttalelse om øvrige forhold
 - Budsjett og budsjettavvik
 - Årsberetningen
 - Registrering og dokumentasjon

12.427.200,00

43.760,00

7.430.000,00

7.031.421,50

62.110.977,20

430.500,00

550.429,00

112.020,00

79.439.777,31

1.001.540,00

25.000,00

3.500,00

290.456,80

499.000,00

34.020,00

70.000,00

31.228,00

83.423.400,00

53.000,00

9.700,00

9.700,00

9.700,00

9.700,00

9.700,00

9.700,00

9.700,00

9.700,00

9.700,00

9.700,00

www.nkrf.no

Normalberetning (fylkes-)kommuner

Uttalelse om årsregnskapet

Innledningsavsnitt

- Angir at regnskapet er revidert
- Identifiserer regnskapet og hva det består av

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

- Beskriver ansvaret til dem som er ansvarlig for å avlegge årsregnskapet (administrasjonssjefen)

Revisors oppgaver og plikter

- Angir hva revisors oppgave er
- Angir at revisjonen er utført i samsvar med ISA-ene
- En beskrivelse av revisjonen
- Angi hvorvidt revisor mener at innhentet revisjonsbevis gir et tilstrekkelig og hensiktsmessig grunnlag for revisjonsberetningen

Konklusjon

- Gir uttrykk for revisors mening om regnskapet er avlagt i samsvar med gjeldende rammeverk for finansiell rapportering
- Kun uttalelsen om årsregnskapet. Uttalesene om budsjett, årsberetning og registrering/dokumentasjon kommer under "Uttalelser om øvrige forhold"

Normalberetning (forts.)

Uttalelser om øvrige forhold

Budsjett og budsjettavvik

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at de disposisjoner som ligger til grunn for regnskapet er i samsvar med budsjettvedtak, og at beløpene i årsregnskapet stemmer med regulert budsjett

Årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til attestasjonsstandard ISAE 3000, mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god kommunal regnskapsskikk.

12.427.200,00

43.760,00

7.430.000,00

3.231.421,50

62.110.977,20

430.500,00

550.429,00

112.020,00

79.439.777,31

1.001.540,00

65.000,00

3.500,00

290.456,80

499.000,00

34.020,00

70.000,00

31.228,00

83.423.000,00

53.000,00

9.700,00

7.000,00

7.000,00

7.000,00

7.000,00

7.000,00

7.000,00

7.000,00

7.000,00

7.000,00

7.000,00

www.nkrf.no

Konklusjoner

- Umodifisert konklusjon ("ren beretning")
 - Regnskapet er i det alt vesentlige utarbeidet i samsvar med det gjeldende rammeverket for finansiell rapportering
- Modifisert konklusjon i samsvar med ISA 705
 - Regnskapet totalt sett inneholder vesentlig feilinformasjon
 - Revisor ikke er i stand til å innhente tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis

12.427.200,00
43.760,00
7.430.000,00
3.231.421,50
62.110.977,20
430.500,00
550.429,00
112.020,00
79.439.777,31
1.001.540,00
65.000,00
3.500,00
290.456,80
99.000,00
34.020,00
70.000,00
31.228,00
87.423.000,00
53.000,00
9.700,00

www.nkrf.no

Revisjonsberetning med modifisert konklusjon (ISA 705)

- Forbehold
 - Feilinformasjonen er **vesentlig**, men ikke gjennomgripende for regnskapet
 - Revisor er ikke i stand til å innhente tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis, men den mulige virkningen på regnskapet kan være **vesentlig**, men ikke gjennomgripende
- Negativ konklusjon
 - Feilinformasjonen er både **vesentlig og gjennomgripende** for regnskapet
- Konklusjon om at revisor ikke kan uttale seg om regnskapet
 - Revisor er ikke i stand til å innhente tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis, og den mulige virkningen på regnskapet kan være både **vesentlig og gjennomgripende**

Tilpasninger av beretningen

- Eget avsnitt om grunnlaget for modifikasjonen
 - Umiddelbart før konklusjonsavsnittet
 - Beskrivelse og kvantifisering av den økonomiske virkningen av feilinformasjonen
 - Dersom ikke praktisk gjennomførbart å kvantifisere virkningen, skal dette angis
- Endre overskriften på konklusjonsavsnittet
 - "Konklusjon med forbehold" etc.

Eksempel modifisert konklusjon

Grunnlag for konklusjon med forbehold

Det er ikke foretatt avskrivninger i årsregnskapet. Etter vår mening er dette brudd på vurderingsreglene gitt i § 8 i forskrift om årsregnskap og årsberetning. Regnskapsført verdi av anleggsmidlene skulle etter våre beregninger vært redusert med kr xxx. Tilsvarende skulle også kapitalkonto vært redusert med samme beløp. Siden avskrivningene både utgiftsføres og inntektsføres i driftsregnskapet, påvirker ikke manglende avskrivninger kommunens netto driftsresultat og regnskapsmessig merforbruk/mindreforbruk. Brutto driftsresultat skulle derimot vært redusert med kr xxx.

Konklusjon med forbehold

Etter vår mening er årsregnskapet, med unntak av virkningen av forholdet som er omtalt i avsnittet "Grunnlag for konklusjon med forbehold", avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen til ABC kommune per 31. desember 20X1, og av resultatet for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk.

Presiseringer og andre forhold (ISA 706)

- Presisering
 - Henviser til forhold riktig presentert eller beskrevet i regnskapet
 - Er av grunnleggende/fundamental betydning for forståelsen av regnskapet
- Avsnitt om andre forhold
 - Henviser til et annet forhold enn de som er presentert eller beskrevet i regnskapet
 - Relevant for brukernes forståelse av revisjonen, revisors oppgaver og plikter eller revisjonsberetningen
 - Eks: Forvaltningskritikk

12.427.200,00

43.760,00

7.430.000,00

3.231.421,50

22.110.977,20

430.500,00

550.429,00

117.020,00

79.439.777,31

1.001.540,00

65.000,00

3.500,00

290.456,80

499.000,00

34.020,00

70.000,00

31.028,00

83.423.000,00

53.000,00

9.700,00

7.000,00

7.000,00

7.000,00

Nye revisjonsberetninger

- Revisjonskomiteens eksempelsamlinger vil bli tilpasset nye revisjonsstandarder
 - Normalberetninger
 - Beretninger med avvik
- Eksempelsamlingen med attestasjonsuttalelser blir i utgangspunktet ikke påvirket

